

Handläggare
Christina Grönberg
Telefon:

Till
Järva stadsdelsnämnd
2025-03-20

Skrivelse angående att grönska försvunnit från Stockholms stad

Svar på skrivelse från Ole-Jörgen Persson m.fl. (M)

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

En skrivelse har inkommit från Ole Jörgen Persson m.fl. (M) till Järva stadsdelsnämnd. En oro för minskande grönska framförs och en fråga om hur mycket grönska som försvunnit de senaste fem åren ur stadsdelens områden ställs.

Förvaltningen instämmer med skribenterna om vikten av att värna gröna värden. Utifrån stadens miljöprogram och andra styrande dokument pågår ett omfattande miljö- och klimatarbete. Syftet med detta är att bland annat säkerställa bevarande av gröna ytor och värden, den biologiska mångfalden, öka krontäckningsgrad, hantera och stärka motståndskraft mot extremväder som skyfall samt värmebölja. Inom ramen för detta arbetar förvaltningen löpande med att rusta upp grönytor och parker, plantera fler träd och vårda den grönska som finns i stadsdelsområdet.

Förvaltningen kan konstatera en minskning av grönytor under åren 2019 och 2024. Merparten av förändringen går att härleda till projekten Förbifart Stockholm och Tensta dagvattenpark (186 167 kvm). Detta innebär dock inte en faktisk minskning av grönyta med motsvarande tal då en del grönyta kommer att återföras efter byggprojekten avslutats.

Bakgrund

En skrivelse har från Ole-Jörgen Persson m.fl. (M) inkommit till nämnden angående minskning av grönska i Järva.

Ärendet

I skrivelsen lyfter skribenterna fram att enligt en granskning av Sveriges Radio har minst 1 300 hektar grönska försvunnit från

svenska städer med minst 50 000 invånare de senaste fem åren. Skribenterna anser att det är en oroväckande utveckling.

Av skrivelsen framgår att skribenterna vill öka krontäckningsgraden genom att rusta upp stadens grönytor och parker, plantera fler träd och vårda den grönska som redan finns i staden. Till förvaltningen ställs frågan hur många hektar grönska som har försvunnit de senaste fem åren från det som idag utgör Järva stadsdelsnämndsområde.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen stadsutveckling, medborgarservice och fritid.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer med skribenterna om vikten av att öka krontäckningsgraden och värna gröna värden. Det går i linje med stadens och förvaltningens miljö- och klimatarbete. Nedan följer en redogörelse för stadens och förvaltningens övergripande miljö- och klimatarbete.

Stadens program och arbete för grönska

Stockholm stad har ett antal styrdokument med syfte att skapa tydliga riktlinjer och strukturer för att styra och organisera arbetet med att bevara gröna värden och minimera effekterna av exploatering och förtätning. Ett centralt styrdokument är *Miljöprogram 2030*, beslutat av kommunfullmäktige 2024-09-23, som beskriver stadens mål för bland annat biologisk mångfald och blågrön infrastruktur. Ambitionen med arbetet är att staden ska bibehålla, skydda, stärka och utveckla funktioner och värden för goda sammanhängande livsmiljöer för växter och djur i Stockholm samtidigt som staden växer. Programmet beskriver även hur staden ska arbeta för att öka krontäckningsgraden. Stadens övergripande trädsmål innebär att varje träd som fälls ska ersättas av två träd i närområdet. Målet gäller alla gator, torg och parker i hela staden. I de områden där människor riskerar att drabbas av värmeöffekter är målet att krontäckningsgraden ska öka till minst 30 procent. År 2019 och 2022 var krontäckningsgraden i Järva stadsdelsområde 22,5 procent. Nästa uppföljning är planerad under 2025 och redovisas 2026.

Förvaltningen arbetar löpande med att rusta upp grönytor och parker, plantera fler träd och vårda den grönska som finns i stadsdelsområdet. Därutöver genomförs olika åtgärder för att främja biologisk mångfald, förbättra vattenstatus, stärka motståndskraft vid skyfall och värmebölja. Bland annat genom träd som främjar pollinatörer, förbättrar luftkvalitén samt minskar påverkan vid extremväder planteras. Ökad andel ängsmark, samt förbättrade

möjligheter till odling, ökar förutsättningarna för biologisk mångfald.

Stadsutveckling och grönområden

När exploateringskontoret ingår avtal för exploateringsprojekt fastställs hur stor del av den tilldelade marken som ska vara grön. I projekten läggs stor vikt vid grönytefaktorer (GYF) som hjälp att säkerställa olika gröna värden men även värden för rekreation, klimat, odlingsmöjlighet, biodiversitet med mera. I samband med bygglov ska även en skötselplan för grön- och blåytor lämnas in. Förtätning sker ofta på exempelvis parkeringsplatser eller andra hårdgjorda ytor, som vid Tenstaterassen. Där byggs nya hus med grön utemiljö på tidigare oanvändbar yta, över motorvägen.

Vidare innebär inte exploatering alltid att grönska minskar. Det finns exempel på byggprojekt som ger mer grönyta när byggprojektet är klart. Förtätning sker ofta på parkeringsplatser eller i byggnader som omvandlas till bostäder. I Järva finns några exempel. Ett exempel är Bromstensstaden där det tidigare var industriområde, men nu anläggs park, förutom bostadsbyggande.

Uppgifter om grönytor

Inom staden finns statistik för offentlig park- och naturmark som förvaltas av trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna, d.v.s. idrottsförvaltningens, privata fastighetsägares, fastighetskontorets anläggningar (Järva fältet) ingår inte. Av den statistik som Järva stadsdelsförvaltning (och dåvarande Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista) rapporterat in till trafikkontoret mellan 2019 och 2024 framgår det att grönytor (park- och naturmark) minskat. Från 6 013 530 till 5 768 905 kvm, dvs drygt 24 hektar. Merparten av förändringen går att härleda till projekten Förbifart Stockholm och Tensta dagvattenpark (186 167 kvm). Detta innebär dock inte en faktisk minskning av grönyta med motsvarande tal då en del grönyta kommer att återföras efter byggprojekten avslutats.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på skrivelsen.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse angående att grönska försvunnit från Stockholms stad

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2025-03-20